

A TANTÁRGY ADATLAPJA

Klinikai pszichológia és pszichoterápiák 2

Egyetemi tanév 2025-2026

1. A képzési program adatai

1.1. Felsőoktatási intézmény	Babeş-Bolyai Tudományegyetem
1.2. Kar	Pszichológia és Neveléstudományok Kar
1.3. Intézet	Alkalmazott Pszichológia Intézet
1.4. Szakterület	Pszichológia
1.5. Képzési szint	Alapképzés
1.6. Tanulmányi program / Képesítés	Pszichológia – magyar nyelven
1.7. Képzési forma	Nappali

2. A tantárgy adatai

2.1. A tantárgy neve	Klinikai pszichológia és pszichoterápiák 2				A tantárgy kódja	PLM 3223	
2.2. Az előadásért felelős tanár neve	Dr Kotta Ibolya docens						
2.3. A szemináriumért felelős tanár neve	Dr Kotta Ibolya docens						
2.4. Tanulmányi év	3	2.5. Félév	6	2.6. Értékelés módja	V	2.7. Tantárgy típusa	DS

3. Teljes becsült idő (az oktatási tevékenység féléves óraszama)

3.1. Heti óraszám	4	melyből: 3.2 előadás	2	3.3 szeminárium/labor/projekt	2
3.4. Tantervben szereplő összóraszám	48	melyből: 3.5 előadás	24	3.6 szeminárium/labor	24
Az egyéni tanulmányi idő (ET) és az önképzési tevékenységekre (ÖT) szánt idő elosztása:					óra
A tankönyv, a jegyzet, a szakirodalom vagy saját jegyzetek tanulmányozása					30
Könyvtárban, elektronikus adatbázisokban vagy terepen való további tájékozódás					30
Szemináriumok / laborok, házi feladatok, portfóliók, referátumok, esszék kidolgozása					30
Egyéni készségfejlesztés (tutorálás)					9
Vizsgák					3
Más tevékenységek:					-
3.7. Egyéni tanulmányi idő (ET) és önképzési tevékenységekre (ÖT) szánt idő összóraszama					102
3.8. A félév összóraszama					150
3.9. Kreditszám					6

4. Előfeltételek (ha vannak)

4.1. Tantervi	-
4.2. Kompetenciabeli	-

5. Feltételek (ha vannak)

5.1. Az előadás lebonyolításának feltételei	
5.2. A szeminárium / labor lebonyolításának feltételei	

6.1. Elsajátítandó jellemző kompetenciák¹

Szakmai/kulcs-kompetenciák	(Cfet1) Alapvető pszichoterápiás koncepciók alkalmazása a kliens-terapeuta kapcsolat kialakításában, a terápiás célok megfogalmazásában és a terápiás folyamat tervezésében, szupervízió alatt. (Cfet2) Különböző pszichoterápiás irányzatok (pszichoanalitikus, humanisztikus, kognitív-viselkedésterápiás, harmadik hullám) elméleti és módszertani megközelítéseinek megismerése és alkalmazása klinikai helyzetekben. (Cfet3) Terápiás alapkészségek (aktív hallgatás, empátiás visszatükrözés, validálás, kérdezőtechnikák) tudatos alkalmazása különböző terápiás kontextusokban. (Cfet4) Pszichoterápiás intervenciók értékelése bizonyítékokon alapuló szemlélettel, figyelembe véve a terápiás hatékonyságot, a kliens egyéni jellemzőit és a kulturális különbségeket.
Transzverzális kompetenciák	(CF1) Etikai elvek és szakmai normák alkalmazása a pszichoterápiás gyakorlatban, beleértve a terápiás határok kezelését, a titoktartást és az etikai dilemmák felismerését. (CF2) Hatékony terápiás kommunikáció és kapcsolatépítés különböző kliensekkel, figyelembe véve azok egyéni, kulturális és kontextuális jellemzőit. (CF3) Reflektív gyakorlat és szakmai önismeret fejlesztése, az élethosszig tartó tanulás elkötelezettségével a pszichoterápiás kompetenciák folyamatos bővítése érdekében. (CF6) Érzékenység a kulturális és egyéni különbségekre a terápiás munkában, a diverzitás tiszteletben tartása és a kliens-központú megközelítés alkalmazása.

6.2. Tanulási eredmények

Ismeretek	A hallgató ismeri: - a főbb pszichoterápiás irányzatok (pszichoanalitikus, interperszonális, humanisztikus, egzisztenciális, gestaltt, viselkedésterápiás, kognitív, kognitív-viselkedésterápiás, harmadik hullám) elméleti alapjait, kulcsfogalmait és fejlődéstörténetét - a pszichoterápiás hatótényezőket és a terápiás kapcsolat jelentőségét a változási folyamatban - a bizonyítékokon alapuló pszichoterápiás gyakorlat alapelveit és a terápiás kutatások főbb eredményeit - a különböző terápiás technikák (pl. szisztematikus deszenzitizáció, kognitív restrukturálás, mindfulness, séma-terápiás módszerek) elméleti háttérét és alkalmazási területeit - a pszichoterápiás folyamat fázisait, a konceptualizálás jelentőségét és a terápiás tervezés lépéseit az integratív és eklektikus megközelítések jellemzőit a pszichoterápiában
Képességek	A hallgató képes: - terápiás alapkészségeket (aktív hallgatás, empátiás visszatükrözés, validálás, konfrontáció) tudatosan alkalmazni gyakorlati helyzetekben - különböző kérdezőtechnikákat (direkt, cirkuláris, megoldásközpontú kérdések) célirányosan használni a terápiás folyamatban - egyszerű esetkonceptualizációt készíteni különböző terápiás keretekben - alapszintű terápiás intervenciókat tervezni és kivitelezni különböző irányzatok szemléletében, szupervízió alatt - reflektálni saját terápiás interakcióira, felismerni saját érzelmi reakcióit és azok hatását a terápiás folyamatra - kritikusan értékelni a különböző pszichoterápiás megközelítések erősségeit és korlátait - integrálni az elméleti ismereteket a gyakorlati terápiás helyzetekben
Felelősség és önállóság	A hallgató képes önállóan dolgozni: - terápiás készségek tudatos gyakorlásával és önreflexióval a szakmai fejlődés érdekében - etikus és felelős módon a terápiás kapcsolatban, tiszteletben tartva a szakmai határokat és a kliens autonómiáját - nyitottsággal és empátiával különböző háttérrel rendelkező kliensek felé - önismereti munkával, felismerve saját értékeit, előítéleteit és azok hatását a terápiás munkára - konstruktív módon visszajelzések befogadásával és beépítésével a szakmai szupervízió során - felelősségteljesen a saját kompetenciahatárok felismerésével és a szükséges szakmai támogatás kérésével - elkötelezetten a folyamatos szakmai fejlődés és az evidencia-alapú gyakorlat iránt

¹ Választhat kompetenciák vagy tanulási eredmények között, illetve választhatja mindkettőt is. Amennyiben csak az egyik lehetőséget választja, a másik lehetőséget el kell távolítani a táblázatból, és a kiválasztott lehetőség a 6. számot kapja.

7. A tantárgy célkitűzései (az elsajátítandó jellemző kompetenciák alapján)

7.1 A tantárgy általános célkitűzése	- A klinikai pszichológia területén alkalmazott általános konceptuális keretek, elméleti modellek és gyakorlati megközelítések átfogó ismeretének elsajátítása. - Az aktuális kutatási eredmények kritikus értékelésének és integrálásának képessége a klinikai gondolkodásba, döntéshozatalba és gyakorlati beavatkozásokba.
7.2 A tantárgy sajátos célkitűzései	- Az egészséges és kóros emberi viselkedés, valamint a magatartásváltozások tudományos magyarázatának és törvényszerűségeinek elmélyült megismerése. - Az elméleti ismeretek gyakorlati alkalmazása a pszichológiai problémák és zavarok hátterében álló pszichés mechanizmusok feltárása, megértése és befolyásolása érdekében. - A pszichés működések integrált szemléletű értelmezése, a prevenció, diagnosztika, intervenció és rehabilitáció területén. - A kliens erőforrásainak és megküzdési stratégiáinak erősítése, valamint a pszichés jóllét és adaptív működés elősegítése.

8. A tantárgy tartalma

8.1 Előadás	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
1. A pszichoterápia általános/aktuális kérdései. A pszichoterápiák tudományos megalapozása/kutatása	Bemutató, csoportos megbeszélés, megvitatás	
2. Az elméleti megalapozás fontossága. A pszichoterápiák osztályozása	Bemutató, csoportos megbeszélés, megvitatás	
3. A (közös) pszichoterápiás hatótényezők. A pszichoterápiás kapcsolat	Bemutató, videóesetbemutató, csoportos megbeszélés, megvitatás	
4. Terápiás alapkészségek	Bemutató, videóesetbemutató, csoportos megbeszélés, megvitatás	
5. Pszichodinamikus és interperszonális pszichoterápiák	Bemutató, videóesetbemutató, csoportos megbeszélés, megvitatás	
6. Személyközpontú pszichoterápia	Bemutató, videóesetbemutató, csoportos megbeszélés, megvitatás	
7. Egzisztenciális pszichoterápia	Bemutató, videóesetbemutató, csoportos megbeszélés, megvitatás	
8. Gestalt pszichoterápia	Bemutató, videóesetbemutató, csoportos megbeszélés, megvitatás	
9. Behaviorista pszichoterápia	Bemutató, videóesetbemutató, csoportos megbeszélés, megvitatás	
10. Kognitív pszichoterápia és CBT	Bemutató, videóesetbemutató, csoportos megbeszélés, megvitatás	
11. "Harmadik hullám" terápiák	Bemutató, videóesetbemutató, csoportos megbeszélés, megvitatás	
12. Integratív és eklektikus megközelítések a pszichoterápiában	Bemutató, csoportos megbeszélés, megvitatás	

Kötelező könyvészet

American Psychiatric Association (2013). Diagnostic and Statistical Manual of Mental Disorders, Fifth Edition. Arlington, VA, American Psychiatric Association.

Barlow, D.H., Durand, V.M. (Eds.). (2015). Abnormal Psychology. An Integrative Approach. Seventh Edition. Stamford, CT. Cengage Learning., 32-73.

David, D. (2017). Tratat de psihoterapii cognitive și comportamentale. Polirom.

David, D. (2006). Psihologie clinică și psihoterapie. Polirom.

Trull, T.J., Phares, E.J. (2004). Klinikai pszichológia - Elmélet, módszertan és hivatás. Osiris Kiadó Trull, T.J., Prinstein, M.J. (2013). Clinical Psychology. Eighth edition. Stamford, CT. Wadsworth, Cengage Learning. Sommers-Flanagan, J. & Sommers-Flanagan, R. (2014). Clinical Interviewing (5th ed.). Hoboken, NJ: Wiley & Sons, 13 fejezet Ajánlott könyvészet Barlow, D. H. (2014). Handbook of Psychological Disorders. A Step-by-Step Treatment Manual. Fifth Edition. Guilford Press. David, D., Lynn, S. J., Montgomery, G. H. (2018). Evidence-Based Psychotherapy. Dozois, D. J. A. (Ed.). (2019). Abnormal Psychology: Perspectives (6th Edition). Toronto, Ontario: Pearson., 17 fejezet Pomerantz, A. M. (2017). Clinical psychology: Science, practice, and culture., 4th ed. Thousand Oaks, CA, US: Sage Publications, Inc., 3, 4 rész Rogers, C. (2000). Valakivé válni. A segítő kapcsolat jellemzői. Edge Kiadó, 3 fejezet. Sommers-Flanagan, J. & Sommers-Flanagan, R. (2014). Clinical Interviewing (5th ed.). Hoboken, NJ: Wiley & Sons, 3, 4, 5, 9, 14 fejezet Weisz, J. R. & Kazdin, A. E. (Eds) (2017). Evidence-Based Psychotherapies for Children and Adolescents. Third Edition. Guilford Press. Yalom, E. (2017). Egzisztenciális pszichoterápia. Park Könyvkiadó		
8.2 Szeminárium / Labor	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
1. A pszichoterápia általános/aktuális kérdései. A pszichoterapeuta szerepe	Csoportos brainstorming, vita, önismereti gyakorlat	
2. Az elméleti megalapozás fontossága. A konceptualizálás kérdésköre	Csoportos megbeszélés	
3. A (közös) pszichoterápiás hatótényezők. A pszichoterápiás kapcsolat kiépítése	Szerepjáték/demonstráció, önismereti és önreflexiós gyakorlat, csoportos visszajelzés	
4. Terápiás alapkészségek gyakorlata: aktív hallgatás, empátias visszatükrözés	Szerepjáték/demonstráció, önismereti és önreflexiós gyakorlat, csoportos visszajelzés	
5. Terápiás alapkészségek gyakorlata: aktív hallgatás, empátias visszatükrözés, validálás	Szerepjáték/demonstráció, önismereti és önreflexiós gyakorlat, csoportos visszajelzés	
6. Kérdezőtechnikák: direkt vs cirkuláris kérdések	Szerepjáték/demonstráció, önismereti és önreflexiós gyakorlat, csoportos visszajelzés	
7. A megoldásközpontú terápia szemlélete és gyakorlata	Szerepjáték/demonstráció, önismereti és önreflexiós gyakorlat, csoportos visszajelzés	
8. Gestalt pszichoterápiás módszerek gyakorlata	Szerepjáték/demonstráció, önismereti és önreflexiós gyakorlat, csoportos visszajelzés	
9. Viselkedésterápiás technikák gyakorlata	Szerepjáték/demonstráció, önismereti és önreflexiós gyakorlat, csoportos visszajelzés	
10. Kognitív viselkedésterápiás technikák gyakorlata	Szerepjáték/demonstráció, önismereti és önreflexiós gyakorlat, csoportos visszajelzés	
11. A sématerápia eszköztára	Szerepjáték/demonstráció, önismereti és önreflexiós gyakorlat, csoportos visszajelzés	
12. A dialektikus viselkedésterápia + ACT és MBCT eszköztára	Szerepjáték/demonstráció, önismereti és önreflexiós gyakorlat, csoportos visszajelzés	

Könyvészet

David, D. (2017). Tratat de psihoterapii cognitive și comportamentale. Polirom.

Rogers, C. (2000). Valakivé válni. A segítő kapcsolat jellemzői. Edge Kiadó, 3 fejezet.

Sommers-Flanagan, J. & Sommers-Flanagan, R. (2014). Clinical Interviewing (5th ed.). Hoboken, NJ:Wiley & Sons, 3,4,5,9,14 fejezet

9. Az episztemikus közösségek képviselői, a szakmai egyesületek és a szakterület reprezentatív munkáltatói elvárásainak összhangba hozása a tantárgy tartalmával.

A javasolt kurzus és szemináriumi témák a pszichológia alap- és alkalmazott kutatásának aktuális témái, és megközelítésük a tudományágban a szakirodalom legújabb eredményeire épülnek. A tantárgyak alkalmazásai a munkaerőpiacon igényelt és a szakmai közösségek normái szempontjából releváns főbb fogalmakra is kiterjednek.

10. Értékelés

Tevékenység típusa	10.1 Értékelési kritériumok	10.2 Értékelési módszerek	10.3 Aránya a végső jegyben
10.4 Előadás	Írásbeli vizsga	Osztályzat 1-10-ig. Kötelező. Kizáró jelleg: min. átmenő jegy (5.00) szükséges	60%
10.5 Szeminárium / Labor	Félévi feladatok	Osztályzat 1-10-ig. Kötelező.	20%
	Szemináriumi tevékenységek	Osztályzat 1-10-ig. Kötelező. Kizáró jelleg: min. átmenő jegy (5.00) szükséges	20%

10.6 A teljesítmény minimumkövetelményei

A félévi vizsga kötelezőek és kizáró jellegűek. Ha a félévi vizsgán a hallgató nem éri el az átmenő jegyet (5,00), akkor nem megy át a vizsgán, még akkor sem, ha a 10.5 pontban megjelölt előírásoknak eleget tett.

A félévi feladat(ok) kötelezőek, de nem kizáró jellegűek, azaz a hallgató ezek eredményétől függetlenül részt vehet a vizsgán, amennyiben a feladatot határidőre beküldte, és megfelel a tantárgy többi kritériumának). Teljes pontszámot csak a határidőre leadott dolgozatok kaphatják meg. A türelmi időszakban (5 nap a határidő után) 1 jegy levonásával még elfogadható a beadott dolgozat. A félévi feladatok határidő után a vizsga illetve pótvizsgaidőszak első napjáig pótolhatóak, de a hallgató ezekre nem kap jegyet, de elnyeri a vizsgán/ pótvizsgán való részvétel jogát.

A szemináriumi feladatok/tevékenységek kötelezőek és kizáró jellegűek, vizsgaidőszakban, pótvizsgaidőszakban nem pótolhatóak.

A kurzus, a szeminárium vagy a gyakorlati órák (laboratórium, gyakorlat, projekt stb.) esetében a **hiányzások** (igazolt vagy igazolatlan) maximális hányada a tantervben előírt összórászám legfeljebb 15%-a lehet. Az óralátogatási kötelezettségek elmulasztása a hallgató vizsgáról való kizárását vonja maga után (lásd kreditszabályzat).

Azoknak a hallgatóknak, akik nyílt szesszióra, pótvizsgára, jegyemelésre jelentkeznek, minden tantárgyi követelménynek (jelenlét, parciális, feladatok, projektek stb.) eleget kell tenniük.

A szemináriumi tevékenységeken, parciális vizsgákon szerzett osztályzat csak az adott tanévben érvényes, nem vihető át egy következő tanévre.

A vizsgák alatti csalás a hallgató egyetemről való kizárását vonja maga után, a kreditszabályzatnak megfelelően, a BBTE rektorának döntése által, a Kari Tanács javaslatára, amelynek alapját a vizsgáztató tanár által benyújtott írásos panasz képezi. Ez érvényes a végső jegy kiszámításában szereplő valamennyi tételre (félévi vagy pótvizsga, parciális vizsga, félévi szemináriumi feladatok, projektek).

A plagizált, másolt, egyező félévi dolgozatok leadása esetén a hallgató (mindegyik érintett fél) 1-es osztályzatot kap. A vizsgázás közben történő együttműködést, másolást, csalást a vizsgáról való azonnali kizárás követi, 1-es osztályzattal.

11. SDG ikonok (Fenntartható fejlődési célok/ Sustainable Development Goals)²

	A fenntartható fejlődés általános ikonja							
								

Kitöltés időpontja:
2025.04.15.

Előadás felelőse:
Dr. Kotta Ibolya docens

Szeminárium felelőse:
Dr. Kotta Ibolya docens

Az intézeti jóváhagyás dátuma:

Intézetigazgató:
Dr. Kotta Ibolya docens